

JAARVERSLAG 2018

Rekenkamercommissie

Waterschap Zuiderzeeland

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord voorzitter		3
1.	Jaarverslag 2018	
1.1	<i>Inleiding</i>	4
1.2	<i>Wat hebben we gedaan in 2018?</i>	5
1.3	<i>Wat heeft het gekost?</i>	7
Bijlage 1	<i>Missie en taak van de Rekenkamercommissie</i>	8
Bijlage 2	<i>Publicaties van de Rekenkamercommissie</i>	9

VOORWOORD VOORZITTER

De Rekenkamercommissie Waterschap Zuiderzeeland (RKC) heeft in 2018 gewerkt aan twee onderzoeken, die beiden zijn aangeboden aan het college. In dit jaarverslag worden deze activiteiten beschreven. Tegelijkertijd is in 2018, naar aanleiding van een in 2017 gehouden evaluatie, de rol en werkwijze van de RKC gewijzigd. Hiertoe heeft de Algemene Vergadering (AV) op 30 oktober 2018 de verordening en het protocol aangepast. De RKC is bijzonder verheugd over de uitkomsten van deze evaluatie en is eind 2018 gestart met de nieuwe werkwijze. De eerste ervaringen zijn positief.

De RKC realiseert zich dat zij van de organisatie en het college van DenH veel tijd en aandacht vraagt gedurende de uitvoering van de onderzoeken en bij het controleren van de resultaten. Vanaf deze plek wil zij daarvoor haar dank uitspreken voor hun bereidwillige medewerking aan onze onderzoeken.

Tenslotte wil de RKC langs deze weg de heer Van der Geijn en de heer Van Lith hartelijk danken voor hun jarenlange inzet voor de RKC. Beiden zijn in 2018 gestopt als RKC-lid.

Martha Buitenkamp
Voorzitter

JAARVERSLAG 2018

Inleiding

De Rekenkamercommissie legt in het jaarverslag 2018 verantwoording af over haar werkzaamheden.

Het doel van de Rekenkamercommissie (RKC) is om door middel van onderzoeken inzicht te bieden in de prestaties van Waterschap Zuiderzeeland als geheel en waar mogelijk aanbevelingen te formuleren voor de toekomst. Zij doet daartoe de AV aanbevelingen die zijn gebaseerd op onderzoek. Zij richt haar onderzoek op die beleidsterreinen en die aspecten van de bedrijfsvoering van het Waterschap waarop zij risico's voor de doeltreffendheid en doelmatigheid ziet en waar de meerwaarde van rekenkamercommissie-onderzoek het grootst is.

In 2018 heeft de Rekenkamercommissie twee onderzoeken afgerond. In dit jaarverslag is beschreven welke conclusies en aanbevelingen dat heeft opgeleverd en wat er met deze aanbevelingen is gedaan.

De Rekenkamercommissie is gestart met het maken van een werkplan, zoals dat op basis van het aangepaste onderzoeksprotocol is voorgeschreven. Dit is op 18 december 2018 besproken met de AV.

Een rekenkameronderzoek heeft een lange doorlooptijd. Dit heeft vaak niet zozeer te maken met het onderzoek zelf, maar vooral met de zorgvuldigheid die in acht wordt genomen als het gaat om het principe van hoor- en wederhoor en het op de juiste momenten in het proces betrekken van de organisatie en het bestuur. De RKC streeft ernaar om de doorlooptijd zo kort mogelijk te hebben, maar kiest altijd kwaliteit en zorgvuldigheid boven snelheid. Om toch voldoende onderzoeken te kunnen doen, streeft de RKC er naar meerdere onderzoeken tegelijk te doen.

Op de [website van Waterschap Zuiderzeeland](#) zijn de onderzoeksrapporten en jaarverslagen van de RKC te vinden. Nadere informatie over de missie en de taak van de RKC is opgenomen in bijlage 1.

Wisseling RKC-leden

Mevrouw Ottens is als AV-lid tot de RKC toegetreden op 29 mei 2018, als opvolger van dhr. Van der Geijn. De heer Bakker is op 3 juli 2018 als extern lid toegetreden tot de RKC, als opvolger van dhr. Van Lith, die op 1 april 2018 afscheid heeft genomen.

Daarnaast zijn dhr. Van de Putte en mw. Buitenkamp op 28 mei 2018 herbenoemd door de AV.

Het rooster van aftreden van de RKC leden is in de bijlage op de laatste pagina weergegeven.

Wat hebben we gedaan in 2018?

Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden van de RKC in 2018.

Afgeronde onderzoeken

Vooronderzoek Samenwerking

Het waterschap is een actieve samenwerkingspartner en werkt in verschillende verbanden en vormen samen met anderen om zijn doelen te realiseren. Gelet op de breedte van het onderwerp en de wens om te komen tot een uitvoerbaar en betekenisvol onderzoek ten aanzien van samenwerking, heeft de RKC een *vooronderzoek* uitgevoerd naar de samenwerking van Waterschap Zuiderzeeland met gemeenten, provincie en Rijkswaterstaat. Het vooronderzoek is gericht op het verkennen van de huidige situatie.

Uit het onderzoek blijkt dat het waterschap op diverse terreinen veelvuldig samen werkt met externe partijen. Deze partijen zijn over het algemeen positief over deze samenwerking. Het is echter niet altijd scherp in beeld met welk doel de samenwerking is gestart, wat de resultaten moeten zijn en onder welke voorwaarden deze gerealiseerd moeten worden. De in 2012 door de AV vastgestelde samenwerkingsstrategie blijkt in de praktijk amper als richtinggevend kader te worden gebruikt bij het aangaan en vormgeven van en sturing geven aan samenwerkingen. Het vooronderzoek is uitgevoerd door Partners&Pröpper en is in het najaar van 2018 aangeboden aan het college voor bestuurlijk wederhoor.

Literatuurstudie verbonden partijen

De RKC heeft een literatuurstudie laten verrichten naar bestaand (rekenkamer)onderzoek over verbonden partijen, dat veelal werd uitgevoerd in opdracht van rekenkamercommissies van gemeenten en waterschappen. De geraadpleegde onderzoeken gaan bijna uitsluitend over de sturingsmogelijkheden van raden/AV's, waarbij wordt ingegaan op kaderstelling, betrokkenheid van de gemeenteraad/het algemeen bestuur, risicomangement en informatievoorziening. De conclusies van die studies zijn veelal eensluidend: die sturingsmogelijkheden zijn niet erg duidelijk en/of worden niet effectief gebruikt. De RKC vindt de uitkomsten van deze literatuurstudie bruikbaar voor het waterschap Zuiderzeeland en ziet geen aanleiding om aan te nemen dat de uitkomst van een vergelijkbare studie voor Zuiderzeeland heel anders zou zijn. Het literatuuronderzoek is uitgevoerd door Pro Facto en is in het najaar van 2018 aangeboden aan het college voor bestuurlijk wederhoor.

Werkplan

De RKC heeft het voortouw genomen bij het opstellen van een jaarlijks werkplan. De AV is daartoe eind 2018 door de RKC uitgenodigd input te leveren voor dit werkplan. De AV heeft gebruik gemaakt van de gelegenheid om input te leveren voor het nieuwe werkplan van de RKC. Vanuit de AV en vanuit de RKC zijn een aantal onderzoeksuggesties naar voren gekomen:

1. Hectares ongebouwd

2. Evaluatie droogte
3. Effecten van inspanningen op gebied van waterbewustzijn
4. Oosterwold
5. Digitale veiligheid
6. DAW: doelbereik en benchmark met andere waterschappen

De RKC heeft vervolgens een concept werkplan opgesteld en dat is op 18 december 2018 met de AV besproken. Op korte termijn wordt gestart met de onderzoeken Oosterwold en Digitale Veiligheid.

Nieuwe verordening en protocol

In 2017 is gestart met een tussentijdse evaluatie van de werkwijze van de rekenkamercommissie door de heer Piet de Kroon. Door middel van interviews en documentanalyse heeft hij een beeld gevormd van het oordeel van bestuur, organisatie en RKC over de tot dan toe gevolgde werkwijze en resultaten. De RKC herkent zich in de resultaten van het onderzoek en de aanbevelingen. Op 24 april 2018 heeft de AV besloten de aanbevelingen uit de evaluatie over te nemen. Het gaat in het bijzonder om verandering ten aanzien van:

- Onderwerpselectie:
de RKC wordt gezien als een commissie van de AV en de RKC neemt het voortouw bij het opstellen van het werkplan. De RKC vraagt de AV input te leveren voor het werkplan. De RKC stelt het werkplan vast.
- Onderzoeksopzet:
in de oude situatie bood de RKC het onderzoeksvoorstel ter vaststelling aan de AV aan. Op basis van dit AV-besluit kon de RKC pas starten met haar onderzoek. In de nieuwe situatie stelt de RKC de onderzoeksopzet vast en zendt deze ter kennisgeving naar de AV. De RKC start op basis van de opzet haar onderzoek.
- Behandeling in de AV:
het is niet meer voorgeschreven dat het RKC-rapport in een AV-vergadering wordt uitgereikt. Wel krijgt de AV nog steeds de gelegenheid vragen te stellen aan de RKC, die door de RKC worden beantwoord. Vervolgens wordt het rapport ter bespreking aangeboden. In de AV-vergadering vindt vervolgens het debat plaats tussen de AV en het college. Het debat wordt afgesloten met een besluit. Dat kan een opdracht aan het college zijn, maar kan ook consequenties hebben voor de AV zelf.

Bovenstaande heeft geresulteerd in een nieuwe verordening en een nieuw onderzoeksprotocol, die de AV op 30 oktober 2018 heeft vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

In 2017 en 2018 zijn twee bureaus (Partners&Pröpper en Pro Facto) ingeschakeld voor respectievelijk de onderzoeken 'Vooronderzoek Samenwerking' en 'Literatuurstudie verbonden partijen'. Ten aanzien van het vooronderzoek Samenwerking is in 2018 een bedrag van € 10.784,- betaald, en ten aanzien van de literatuurstudie is een bedrag van € 4.840,- betaald. Ook heeft de RKC in 2018 een klein restant van de kosten van de evaluatie betaald.

Tabel 1. Verantwoording Rekenkamercommissie 2018

	Begroting 2018	Gerealiseerd 2018	Vershil begroting t.o.v. gerealiseerd
Personeel derden	€ 15.000,-	0,-	€ 15.000,-
Diensten derden*	€ 70.000,-	€22.796,-	€ 47.204,-
Totale kosten 2017	€ 85.000,-	€ 22.796,-	€ 62.204,-

*Diensten derden 2018	
Contributie NVVR en deelname congres	€ 720,-
Onderzoeken externe bureaus	€ 15.737,-
Vergoedingen leden	€ 6.339,-
Totaal	€ 22.796,-

BIJLAGE | 1

MISSIE EN TAAK VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE

De taak van de RKC is het (laten) uitvoeren van onafhankelijk en deskundig onderzoek en op basis van de conclusies en bevindingen van dit onderzoek aanbevelingen te geven aan de AV. Dit onderzoek is gericht op:

- Doelmatigheid van beleid: zijn de prestaties met zo gering mogelijke inzet van middelen bereikt?
- Doeltreffendheid van beleid: zijn de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid ook daadwerkelijk behaald?
- Rechtmatigheid: is de uitvoering in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving en besluiten van de AV?

DOEL VAN DE ONDERZOEKEN

Het doel van de onderzoeken van de RKC is het versterken van het lerend vermogen van Waterschap Zuiderzeeland, waardoor de AV beter haar kaderstellende en controlerende rol kan vervullen. De onderzoeken dienen inzicht te bieden in de prestaties van Waterschap Zuiderzeeland en waar nodig worden aanbevelingen voor de toekomst geformuleerd. De onderzoeken zijn gericht op het door het waterschapsbestuur gevoerde bestuur.

UITGANGSPUNTEN

De RKC hanteert de volgende drie uitgangspunten bij haar onderzoek:

1. Zorgvuldigheid: betrouwbaarheid en volledigheid bij de verzameling van feiten op basis van de onderzoeksvragen;
2. Objectiviteit: objectieve en gedegen analyse van de feiten;
3. Transparante oordeelsvorming: analyse van feiten aan de hand van een expliciet normenkader, conclusies op basis van deze analyse.

BIJLAGE | 2

PUBLICATIES VAN DE REKENKAMERCOMMISSIE

De Rekenkamercommissie van Waterschap Zuiderzeeland is ingesteld in 2009.

Aan de AV uitgebrachte rapporten:

2010

Voortgang IBA-beleid in beeld

2012

Profijt van Subsidiebeleid
Risiko's en Weerstandsvermogen

2013

Begroten en Werkelijkheid
Doelmatigheid en Doeltreffendheid Afdeling Ingenieursbureau 2009- 2012

2014

Geen onderzoek, ivm herijking RKC

2015

Naar meer grip op ICT

2016

Doel en effectiviteit van duurzame oevers bij Waterschap Zuiderzeeland

2017

Vergunningverlening en handhaving
Investeringsprojecten
Evaluatie werkwijze RKC

2018

Uitwerking evaluatie werkwijze RKC

In februari 2019:

- Literatuurstudie Verbonden partijen
- Samenwerking tussen het Waterschap Zuiderzeeland en gebiedspartners

Rekenkamercommissie van Waterschap Zuiderzeeland

Voorzitter

M. Buitenkamp

Leden:

M.F.J. Bakker

R.A. van de Putte

A. Kolmer

J.J. Ottens

Ambtelijk secretaris:

J. Van As

Postadres:

Postbus 229, 8200 AE Lelystad

Telefoon:

06 1503 7111

Website:

https://www.zuiderzeeland.nl/over_ons/bestuur-0/rekenkamercommissie-0/

Rooster van aftreden:

	Benoemd op	Herbenoeming	2^e herbenoeming	Einde zittingsduur
Externe leden				
M. Buitenkamp	27 mei 2014	29 mei 2018	Nvt	29 mei 2022
M.F.J. Bakker	3 juli 2018	3 juli 2022	Nvt	3 juli 2026
R.A. van de Putte	27 mei 2014	29 mei 2018	Nvt	27 mei 2021
Interne (AV-)leden				
A. Kolmer	20 april 2017	7 mei 2019	7 mei 2021	7 mei 2023
J.J. Ottens	29 mei 2018	29 mei 2020	29 mei 2022	29 mei 2024